

DIRVA

Nr. 23

Vasaris-February 25, 1963

Cleveland, Ohio

Atlanto bendruomenės ateitis

DE GAULLE 'MAIŠTAS' VERČIA DAR KARTĄ KRITIŠKAI PERŽVELGTI SUSIDARIUSIĄ PADĖTĮ. — VIENI JAME IŽIŪRI FAKTĄ, KAD KARO PAVOJUS SUMAZĖJO, KITI KALBA APIE ISCENTRINĖS KIEKVIENOS KOALICIJOS JĖGAS. — APSIGINKLAVIMO GALIMYBĖS TAČIAU VEDA PRIE ATLANTO BENDRUOMENĖS SUGLAUDINIMO, TIK POLITIKAI DAR TURI RASTI MAGISKĄ FORMULĘ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

De Gaulle pasiūšimas prieš glaudesnius santykius su anglosaksais iš pradžių labai sujaudino pasaulio politinės scenos stebėtojus. Vienaip ar kitaip, tai buvo Vakarų vienybės ardyimas, kuris nežinia kur gali nuvesti. Pirmajam siaubui praėjus, pasirodė įdomesni minčių optimistinių ir pesimistinių. Kai kas, kaip pvz. W. Lippmannas, de Gaulle žygį laiko šalčio karo (štampos sumažėjimo ženklu. Esą, ilgasis prancūzas yra įsitikinęs, kad šiuo metu nėra jokios galimybės ginkluotam konfliktui, kas leidžia jam leisti į politines avantiūras. Tuo tarpu prof. James Burnham, kuris skaito, kad mes patys to nesuprasdami, praktiškai jau esame trečiajame pasauliniame kare, de Gaulle žygį laiko logiška išvada iš susidariusios padėties.

Visai teisingai Burnham teigia, kad po 2 D. Karo JAV galėjo įvesti savo tvarką -- pax imperialis -- visame pasaulyje. Tam būtų užtekę fizinės jėgos, bet trūko supratimo, valios ir istorinio

patyrimo. Tai privedė prie dvejų polių susidarymo: Washingtono ir Maskvos. Kiekvienoje koalicijoje ar imperijoje, nepaisant kaip stipriai ji būtų sucementuota, atsiranda išcentrinės jėgos -- moko profesorius Burnham. Įsitikinimas, kad nei Washingtonas nei Maskva -- bent Washingtonas tikrai -- nepanaudos atominę ginklą, padaršino vadinamus neutralistus pradėti savo šposus -- Nasseris, Sukarno, Ben Bella, Nkrumah, Kaunda ir kaip jie ten visi ydinasi -- pasijuto laisvi daryti ką nori. Nelaiminga JAV Kubos politika dar daugiau įtikino pašaliečius, kad JAV yra tik "popierinis tigras". Visa tai sudarė sąlygas -- tiesiog išprovokavo -- de Gaulle suklimą.

Grynai kariniai galvojant, de Gaulle 'maištas' yra nesąmonė. Viena iš šviesiausių šioje srityje galvy -- britų karinis kritikas Basil Liddell Hart aiškina, kad faktinai de Gaulle dabar nutarė žengti tuo keliu, kurį britai pradėjo bandyti prieš 10 metų,

būtent sukurti savo nepriklausomą atominę galybę. Britai išleido bilijonus dolerių tam, kad sukūrus 200 Vulcan bombonešius, apginkluotų atominėmis bombomis, jėgą. Ir ką gi? Su ta jėga nei sovietai nei JAV nesiskaito. Ji per maža ir kas minutę sensta. Užtat britams neliko nieko kito, kaip priimti amerikiečių pasiūlymą, ateities gynybai bazuoti Polaris raketa, leidžiama iš povandeninių laivų. Kol kas tai moderniausias ir tobuliausias ginklas. Kirtis, žinoma, krinta ant žodžių "kol kas".

Prancūzai savo viltis sudėjo į lėktuvą, vadinamą "Mirage IV". Labai simboliškas pavadinimas. Mirage yra mirazas, fata morgana, vaidinys, į kurį einant, jis traukia atgal iki galutinai išnyksta. Kaip dabar atrodo, geriausių atveju apie 1970 metus prancūzai galėtų turėti išleidę milijoninius pinigus, apie 50 "Mirage" bombonešius. Jėga per maža, kad su ja viena, be JAV pagalbos, galima būtų atsilaikyti prieš sovietus, kurių priešlėktuviniai ginklai yra labai pažangūs.

De Gaulle į B.L. Hart argumentaciją galėtų atsikirsti, kad amerikiečiai yra nepatikimi. Kad konflikto atveju, Washingtono administracija ko gero nesiryš karinti ir paliks sąjungininkus savo likimui. Į tai Hart atkerta pavyzdžiu iš... 1909 metų. Tada britų generolas Henry Wilson pasiteiravo pas prancūzų generalinio štabo viršininką generolą, vėliau maršalą, Ferdinand Foch (1851-1929), koks būtų mažiausias įnašas, kuriuo britai galėtų paremti Prancūziją kare su Vokietija. Fochas tada atsakė: "Užtektų vieno eilinio kareivio. Mes pasirūpiname, kad jis būtų tuojau užmuštas."

Šiandien JAV Europoje turi 400,000 kareivių. Negalima įsivaizduoti konflikto, į kurį jie nebūtų įmaišyti. Ir tai yra garantija, kad JAV turės kovoti. Tik JAV kariuomenės atitraukimas iš Europos galėtų rimtai sukelti mintį, kad amerikiečiai nesiryš kovoti.

Tai yra teoriniai išvedžiojimai apie nūdienę padėtį. Praktiškas išvadas iš jos turi padaryti politikai. Ir jie daro. Kanados ministras pirmininkas Diefenbakeris priešrinkiminėje kampanijoje teisinasi nenorįs atominę užtaisų Kanadoje esančiomis raketomis dėl to, kad jos, praktiškai imant, jau yra pasenusios. Niekas Kanados nepulsias lėktuvais, bet tik raketomis, prieš kurias nėra apsigynimo. Naujas britų Darbo partijos vadovas Harold Wilson, kuris po senkančių rinkimų greičiausiai taps D. Britanijos premjeru, kratosi bet kokių nepriklausomų atominų ginklų. Jis sutinka, kad atominiai ginklai turi likti amerikiečių rankose. Britų politikos tikslas esąs tik išsiderėti balso teisę prieš nutariant juos panaudoti. Daugumas vokiečių generolų jau seniai atsisakė minties apie 'nuosavus' atominis ginklus ir sutinka su jiems skirta role NATO rėmuose: pastatyti kuo daugiausiai divizijų.

Tokiu būdu, nepaisant de Gaulle 'maišto' žansai atstatyti Atlanto tautų bendruomenės vienybę ir net ją sustiprinti dar nepažuvo. Sveikas protas ir logika turi vesti į tą tikslą. Reikia tik valstybės vyrų, kurie suprastų jiems atitekusią pareigą. Jiems reikia ne tik supratimo, bet ir kantrybės.

Savaime aišku, kad niekas nenori imtis ant savęs atsakomybės už susidariusią painiavą, o pyksta ant kitų. Prezidentas J.F. Kennedy, pavyzdžiui, labai supyko ant Adenauerio ir net tarė, kad vokiečiai savo ištekliams parems prancūzų svajones. Kai Adenauerio ambasadorius Knappstein tuojau po de Gaulle - Adenauerio pasibūčiavimo Paryžiuje scenos

(Nukelta į 2 psl.)

Pėdos sniege...

Vyt. Maželio nuotrauka

SLA PRADEDA VAJŲ — NAUJOJI AUŠRA

Mūsų visuomeniniame gyvenime Susivienijimui Lietuvių Amerikoje priklauso žymus vaidmuo, ypač stengiantis telkti lietuvių į vieningą darbą. Šiuo metu SLA pradeda naują vajų ir tais klausimais organizacijos prezidentas Povilas P. Dargis suteikė keliolika įdomių paaiškinimų.

— Kokie yra artimiausieji organizacijos darbai?

-- Vienu svarbiausių darbų, kurį dabar pradėdame, yra naujų narių telkimas arba vajus. Beje, šis vajus yra pavadintas -- NAUJOJI AUŠRA.

— Įdomu žinoti, kokiais sumetimais vajui parinkote tokį vardą?

POVILAS DARGIS, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas.

-- Klausimas liečia organizacijos istoriją. Susivienijimas buvo įkurtas 1886 m., vadinasi, trims metams praėjus nuo tautinio atgimimo laikraščio Aušros pasirodymo. Kaip žinoma Aušra savo programoje, tarp kitų siekė mąstyti, šį naujų narių telkimo vajų pavadinome -- NAUJOJI AUŠRA!

— Ar taikomos bet kurios lengvatos įsirašant į Susivienijimą vajaus metu?

-- Nuo įsirašančių vajaus laike neimamas įstojamasis mokestis, o taip pat teikiame net 10% nuolaidos nuo duoklių už apdraudą, jei naujas narys įsirašo į Susivienijimą su Non medical aplikacija, atseit, be sveikatos patikrinimo.

— Daugelis lietuvių organizacijų skundžiasi naujų narių trūkumu, įdomu žinoti, kiek lietuvių į SLA įstojo praėjusiais metais?

-- Tiesa, kad lietuvių organizacijos dideliais narių prieaugliais negali girti, tačiau nei skystis nedera, tik pačiai organizacijai reikia stengtis, o narių atsiranda. Štai praėjusiais metais į SLA įstojo daugiau 600 naujų narių. Žinoma maloniau, jei naujai įsirašiusių skaičius būtų dar didesnis, tačiau turint mintyje lietuviškų organizacijų sunkumus, tenka laikyti, kad Susivienijimo praėjusių metų naujų narių derlius yra geras.

— Ar sutinkate kokių sunkumų vajaus darbe?

-- Mūsų visuomenė dar nepakankamai yra įsisauginusi, kas yra Susivienijimas ir kokia jo paskirtis. Nevienas lietuvis, pakalbintas įstoti į SLA, dažnai atšaukia, jog apdraudą turi įsigijęs iš kokios nors komercinės kompanijos, žinoma, ne lietuvių. Tuo tarpu Susivienijimas nėra vien tik apdraudos organizacija, jo tikslai platesni, visuomeniniai. SLA plačiai dalyvauja lietuvių organizaciniame gyvenime, jo kuopos ir apskritys yra išvysčiusios tautinę ir kultūrinę veiklą visose lietuvių kolonijose. Greta to Susivienijimas kiekvienam savo nariui duoda tvirtą, gerą apdraudą, net mažesniais mokesčiais kaip komercinėse kompanijose, Kiekviena SLA apdrauda yra

(Nukelta į 2 psl.)

Rio de Janeiro mieste nesaugu...

JURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. korespondentas
Brazilijoje

Stebint greit skubančius praeivius Rio Branco avenida bei kitomis siaurutėmis miesto gatvėmis retai kam į galvą gali ateiti mintis, kad šio metropolio alėjomis laisvai švaistosi, ir gal būtų naujus nusikaltimus planuoja, apie šešetas tūkstančių kriminalistų.

Kai prieš Kalėdų šventes skaitėme laikraščiuose, kad banditai revolverio šūviais sunkiai sužeidė Corcovado kalne, gausiausiai lankomoje turistų vietoje, iš Kanados-Montrealio atvykusį teisėją, kuris pasikėlė su taxi į šią pasakiškai gražią kalvą; kad ten pat po kelių dienų buvo užpultas vienas studentas, jam peršauta koja, kai jis gynė savo sužadėtinę nuo banditų, tad nesinorėjo tikėti savo akimis to nemačiusiam, kad toki dalykai galėtų įvykti Rio de Janeiro, mieste, kuris garsus savo įdomybiomis turistams. Neužmirština, kad Rio de Janeiro miestas yra buvęs valstybės sostinė ir kad didelė įstaigų dalis dar tebėra sutelkta šiame mieste. Žinia, kriminalistų esama visose pasaulio kraštuose ir jų sostinėse, bet apie juos tiek daug nesireklamuoja...

Nepersenai nuo Rio kriminalinių paslapčių nutraukė skraistę naujasis Guanabaras valstijos sekretorius prof. Alcino Salazar. Apie jo spaudai duotas pareiškimas Journal do Brasil 1963.II.7, taip rašė: "Pagaliau, atsirado vienas asmuo šiam mieste, kuris su pilnu autoritetu ir pilietinės drąsos kupinas drįso viešai išskirti faktus, liečiančius piliečių viešąjį saugumą; visuomenė apie tai daug spėjo, bet tikrieji faktai buvo slepiami. Prof. A. Salazar ne tik, kad nepabijojo paskelbti šių netikėtinių baigčių, bet užtikrino, jog šie reikalai žymiai pagerėsia." Anot jo, apie 6000 nuteistųjų laisvi vaikšto Rio gatvėmis vien tik todėl, kad kalėjimuose visiškai nesama vietos jiems patalpinti...

Taigi šis vienintelis faktas pakankamai ryškiai parodo, kodėl

šiame mieste, taip plačiai yra išsikeroję nusikaltimai. Iš kitos pusės, saugumo sekretorius pirštu parodė apie vyraujančią neatsakingumą Rio policijoje bei kalėjimų administracijoje. Taip pav. dešimtys nuteistųjų, kurie senai atliko savo bausmę tebe laikomi kalėjimuose. Sekretorius paminėjo vieną faktą, kad asmuo nuteistas kalėti septynis mėnesius išbuvo kalėjime septynerius metus! Mažamečiai, sulaukyti nusikaltimams išaiškinti, sėdi kalėjimuose, lyg kad jie būtų nuteisti... Kai kurie kaliniai turi tokias privilegijas, kad jas gali piktam išnaudoti, prieš tokius pat sau lygius kalinius" -- taip viešai rašoma viename didžiausių Rio de Janeiro laikraščių.

Čia dar galima paminėti tokį faktą, kurio tur būt negalima rasti spaudoje jokiam pasaulio krašte. Rio dienraščiai 1963. II. 2 didžiulėmis antraštelėmis taip pranešė: "Armijos parašiutininkai sudaužė naktinį klubą ir užmušė jį durininką. Rio de Janeiro -- Vasario 1 d. po vidunakčio Rua Carvalho de Mendonca, Copacabanos miesto dalyje, parašiutininkų būrys su išsuodintais veidais užpuolė ir sudaužė Domino klubą, užmušdami vietoje durininką Vincente Marcelino dos Santos. Klubo įrengimai buvo toliškai sunaikinti. Tai buvo kerštas už prieš kurį laiką ten nužudytą parašiutininkų seržantą Luiz Pereira Gomez. Seržantą nugalabino to klubo tarnautojai Jose Lopes Machado ir Alfomino dos Santos," -- rašė pagražindamas šio įvykio smulkmenas Rio spauda.

Mieli skaitytojai, kai lankysitės Rio de Janeiro tada venkite mažesnių įtartinų naktinių klubų ir jų pramogų bei kitų siaurųjų miesto gatvių. Tokiose vietose gali įvykti visai nelaukti nemalonumai. Žinia, Rio negresia pavojus būti užpultam dienos metu, nebent kokiu nors nemokšišku įžaidimu galite užsitraukti vietinio karioko rūstybę... Bet šie dalykai galima greit išsiaiškinti.

SLA pradeda...

(Atkelta iš 1 psl.)

stipri parama žeimai, ypač kada pats apdraustasis, jei jis turėjo taupomojo skyriaus apdraudą, ją atsiima kaip kokias sutaupas iš banko. Vadinas Susivienijimo pasiskirtis yra dvejopa: Lietuvos žemė reikalauja ir apdraudos. Todėl kiekvienas sąmoningas lietuvis turėtų pasistengti įsirašyti į SLA ir nepamiršti, kad savo mokamomis duoklėmis už apdraudą kartu remia ir Lietuvos visuomeniškumą reikalauja. Apsidraudęs komercinėje bendrovėje sumoka svetimiems nemažus pinigus, iš kurių Lietuvos reikalams nieko netenka.

— Kas daugiau į SLA įstoja, senieji ar naujieji ateiviai?

-- Turiu pasakyti, jog rašosi vieni ir kiti. Registracijos, kuri parodytu, ar tai senas ar naujas ateivis, nevedame. Naudodamasis proga noriu pareikšti savo nuomonę, jog nėra tikslo ir toliau lietuvių visuomenę skirstyti į senuosius ir naujuosius ateivius. Dar 1960 m. SLA Deimantiniame seime Pittsburghe, Pa. pareiškiau, kad turime tik vieną Amerikos lietuvių visuomenę ir Susivienijimas nesiskirsto į senuosius ir naujuosius ateivius. Taip vadinamieji naujieji ateiviai, mūsų tautos nelaimės aukos - tremtiniai, į Ameriką yra atvykę daugiau kaip prieš 10 metų. Taigi, laiko atžvilgiu jie jau taip pat "seni" ateiviai. Nemaža jų dalis yra įstoję į SLA ir mūsų organizacijoje visi sudarome vieną Susivienijimo šeimą. Daugelis jų yra žymūs ir nuostabi SLA veikėjai, dalyvauja kuopų ir apskričių valdybose, yra seimų delegatai, reikiama kaip geri organizatoriai, o taip pat ir kitokia veikla. SLA centro įstai goje ar štabe dirba keliolika naujai atvykusių. Praėjusiame SLA seime Newark, N.J. savaitraščio Tėvynės redaktoriumi buvo išrinktas Antanas Sodaitis, atvykęs į Ameriką bene prieš 12 metų ir nuo to laiko aktyviai dalyvaujantis Susivienijimo veikloje. Anksčiau ar vėliau atvykusieji esame vienos ir tos pačios lietuvių tautos vaikai, visi sudarome vieną Amerikos lietuvių visuomenę ir nuostabi dirbame lietuvių tautos vardu, visi sudarome vieną Amerikos lietuvių visuomenę ir nuostabi dirbame lietuvių tautos vardu, visi sudarome vieną Amerikos lietuvių visuomenę ir nuostabi dirbame lietuvių tautos vardu.

— Iš ko ir kokios talkos tikėtis pradėjame vajuje?

-- Pagrindiniai vjaus darbininkai buvo ir lieka kuopų bei apskričių organizatoriai bei veikėjai. Taip pat tikimės talkos iš mūsų organizacijos narių ir pačios visuomenės. Nariai daugiau pažinę organizaciją, jos veiklą ir naudingumą, patys pasistengia įrašyti į SLA savo artimuosius, draugus ir pažįstamus.

Gerais mūsų darbo talkininkais yra spauda ir lietuviškos radijo valandos. Susivienijimui palanki spauda, kaip Dirva ir kiti laikraščiai, dažnai parašo SLA klausimais. Radijo valandų vedėjai taip pat duoda nemažai žinių klausytojams apie SLA. Jų talką labai vertinu ir tiek spaudai tiek lietuviško radijo vedėjams turiu pareikšti mūsų organizacijos dėkingumą. Tikiuos, kad mūsų visų bendros pastangos pasitarnaus ne tik Susivienijimui, bet ir visam lietuviškam reikalui, -- baigė pasikalbėjimą P.P. Dargis.

J. Vingrys

ATLANTO...

(Atkelta iš 1 psl.)

nuskubėjo paaiškinti padėtį prezidentui, Kennedy neslėpė savo jausmų: "Nejaugi jūs norite užmiršti viską, ką mes amerikiečiai jums padarėme per paskutinius penkiolika metų."

Po to išsigaundęs Adenaueris, kuris neseniai turėjo atšaukti Kennedy žiniui netikusį ambasadorių Grewe, į Washingtoną skubiai išsiuntė savo užsienio reikalų ministrų generalinį sekretorių Staats-sekretær - Carstens. Tas grįžęs diplomatiškai pareiškė, kad jo pasikalbėjimas su prezidentu buvęs "naudingas ir reikalingas", tačiau senasis kancleris Adenaueris, išklauses Carstens pranešimo apie viešnagę Wash-

Penktame kilometre nuo Zarasų, važiuojant Utenos plentu, prieš keleivio akis atsiveria nuostabi gražumo vaizdas...

BOLŠEVIKŲ SIAUTĖJIMAS ZARASUOSE (6) K. UBONIS

ŽIAURIOS ŽMOGŽUDYSTĖS

Pirmieji bolševikų desantai Zarasų krašte buvo pastebėti 1942 m. pavasarį.

Vienas zarasietis moksleivis, pradžioje pabėgęs su bolševikais, vėliau sugalvojo nuo jų pabėgti. Jis savanoriu stojo į desantų mokyklą ir parašytu nusileido Zarasų krašte. Jo draugai buvo gavę įsakymą:

1. Sprogdinti visus didesnius tiltus ir ardyti kelius.
2. Sprogdinti ir deginti Lietuvoje visas įmones, ypatingai piešniškas.
3. Deginti grūdų ir maisto sandėlius.
4. Deginti ir sprogdinti visus viešuosius pastatus: mokyklas, teatrus, bažnyčias...
5. Žudyti tuos lietuvius, kurie žinomi kaip bolševikų priešai.
6. Sudaryti sąrašus tokių lietuvių, kurie įtartinai priešingi komunistams.
7. Apšaudyti vokiečių transportus, vykstančius į rytus.
8. Deginti ūkininkų klojimus, kai į juos bus suvežti javai, arba į klėtis supilti grūdai, jei ūkininkas duoda vokiečiams norimas.
9. Naktimis terorizuoti kaimų ir miestelių gyventojus, kad jie būtų nuolatini baimėje.
10. Nepasiduoti į nelaisvę. Paskutiniu atveju nusišauti ar susisprogdinti.

Iš tų įsakymų matyti, kad Maskva desantus parašiotavo netiek prieš vokiečius, kiek prieš lietuvius.

Maskvoje matyt buvo žinoma apie Atajevą, nes jis vienai grupei vadovavo. Antrosios grupės vadovas, kurioje buvo Marija Melnikaitė, nežinomas. Ši grupė buvo silpna, blogai organizuota. Dar prieš kautynes, kuriose Melnikaitė pasidavė į nelaisvę, paimti į nelaisvę du rusai kilimo iš Žagarynės ir Smalvų, smulkiai atidengė paslaptis apie desantų tikslus Zarasų krašte.

Be desantų Zarasų miškuose slėpėsi ir plėšikavo, nespėję pabėgti bolševikai. Jų buvo trys grupės: Minčios-Užvinčių miškuose, Utenos apskr., antroji: Antalieptės - Dusetų miškuose ir trečioji, Dusetų miške. Mano žiniomis Zarasų apskr. jų buvo virš 100 asmenų. Desantai laikėsi: Žagarynės, Gražutės ir Pažemio miškuose.

VOKEČIAI KRATO MIŠKĄ

1942 m. vasarą, vokiečių armijos dalinys, tik saulei patekęs atsirado Dusetose. Tikrino Dusetų mišką.

1. Putrinskas Romas, stalius, Antalieptės mst. Vyko dviračiu iš Antalieptės į Dusetas ir kelyje jį nužudė.

2. Rukštelė, kilęs iš Grybiškų km. Salako v., Gražutės miško eiguolis, nužudytas miške.

3. Samochvalovas Jonas, žmona ir dukra, Polivarko km. Degučių v.

4. Rukštelė Jonas su penkiais šeimos nariais, Grybiškų km. Salako v. Sušaudyti ir padegti namuose.

5. Ubeika Antanas, kilęs iš Padustelio km. Dusetų v., gyv. Ruklių km. Daugailių valsč. Ruožėsi savo naujagimio krikštynomis. Desantininkai apsupę namą apšaudė. Naujagimis buvo nužudytas vietoje. Sužeisti Ubeika

ir 3-jų metų vaikus vežami į ligoninę mirė. Ubeikienės buvo sušaudytos kojos.

6. Karlaitė Apalionija, Kriovų vnk., Dusetų valsč.

7. Nenėnas Antanas, Zabičionių km. Antalieptės valsč. Savanoris - kūrėjas, pavyzdingas ūkininkas, Žemės ūkio Rūmų, arklų rūšiavimo komisijos narys.

8. Kazlauskas Antanas, Amerikos lietuvis, Suvieko dvaro, Imbrado valsč. Grįžo namo iš Zarasų nuvežęs dukroms maisto, kuriuos mokėsi Zarasų gimnazijoje. Kelyje į namus, buvo desantininkų nušautas.

9. Cicėnas Kazys, savanoris-kūrėjas, buvęs pasienio policininkas vyko iš namų su žmona į Imbradą. Pusiaukelėje laukė desantininkai žmonos akivaizdoje sušaudė.

10. Žilėnas Anupras Miškiniškų km. Salako v. Suimtas ir miške sušaudytas.

Ir daugelis kitų.

Išvardinęs man žinomus nužudytuosius, noriu plačiau sustoti ties dviem labai žiauriomis žudynėmis.

BOLŠEVIKŲ VEIKLA

1942-1944 metų laikotarpyje bolševikai įvykdė apie 5 išsprogdinius geležinkelio ruožė: Dukštas-Turmantas, nuleisdami nuo bėgių traukinius, bet nepadarydami didesnės žalos. Geležinkelio ruožė: Obeliai-Noreikiai tokiu pačiu būdu nuleido gal 7 traukinius. Maskva apie tuos įvykius skelbė per radiją kaip didžiausius laimėjimus. Nė vieno pasikesinimo plente: Utena - Zarasai.

1942 m. vasarą, Bikėnų km. Degučių valsčiaus ūkininkai pastebėjo šventosios upės pakraštyje du desantininkus. Per susišaudymą abu jie krito. Vienas jų pasirodė esanti moteris, kuri turėjo lietuvišką pasą. Jos pavardė buvo Kuosaitė. Pas ją rastas ir sąrašas tarnautojų ir buvusių šaulių. Virš šimto asmenų sąrašė buvo pavardės Degučių, Antazavės, Imbrado ir Zarasų miesto lietuvių, kurie turėjo būti nužudyti.

1942-1943 metų laikotarpyje Zarasų apskrityje buvo nužudyti:

1. Putrinskas Romas, stalius, Antalieptės mst. Vyko dviračiu iš Antalieptės į Dusetas ir kelyje jį nužudė.

2. Rukštelė, kilęs iš Grybiškų km. Salako v., Gražutės miško eiguolis, nužudytas miške.

3. Samochvalovas Jonas, žmona ir dukra, Polivarko km. Degučių v.

4. Rukštelė Jonas su penkiais šeimos nariais, Grybiškų km. Salako v. Sušaudyti ir padegti namuose.

5. Ubeika Antanas, kilęs iš Padustelio km. Dusetų v., gyv. Ruklių km. Daugailių valsč. Ruožėsi savo naujagimio krikštynomis. Desantininkai apsupę namą apšaudė. Naujagimis buvo nužudytas vietoje. Sužeisti Ubeika

Skaityk ir platink DIRVĄ

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniiais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

eitų į miškus. Mergaitė suprato, kad tai reiškia ir pasipriešino. Tėvai spyrėsi. Apie tai Samochvalovas pasiskundė geriams savo pažįstamiems. Manoma, kad nužudė ir sudegino keršydamas desantininkai.

KARLAITĖS TRAGIŠKA MIRTIS

1943 m., lapkričio m., Jonas Karla su vyresniu sūnumi, gyvenę Kriovų km. Dusetų valsč. išėjo kaimynams į talką. Motina tvartuose meilžė karves. Apalionija, tik pradėjus 17-tus metus, trūksė namuose ir su ja buvo brolis dvylikametis Vytukas. Staiga Apalionija, pamačiusi, kad desantininkai supa jų namą, šuktelėjo:

-- Viešpatie, desantininkai, Vytuk, greit slėpkis ant aukšto, gelbėkis!...

Mergaitė nespėjo pabėgti. Motina pastebėjus kas darosi kieme, pasislėpė gurbe. Vytukas priglaukęs ausį prie lubų klausėsi ir girdėjo rusišką kalbą, svetimos moteriškos juoką. Girdėjo sesers Apalionijos maldavimą.

-- Ką su manim darot, tu mo-

teris, užstok manel... Vietoje moters užtarimo, Vytukas girdėjo jos juoką... Tik vienas šuvis... Vytukas išgirdo išėinančių žingsnius ir padegtas namo šiaudinis stogas su liepsnojo iš visų pusių. Jis šoko nuo aukšto. Savo mylimąją seserį rado asloje išdarytais plaukais.

Itempęs visas jėgas, jau per ugnies liežuvius ištraukė sesers lavoną į lauką. Matė, kai desantininkų būrys 11-os asmenų, jų tarpe ir viena moteris, ėjo kalnan Mažvilijų kaimo link. Atbėgo tėvas su sūnumi, kaimynai. Namas degė, bet kitus pastatus nuogaisro apgynė. Po šio įvykio Karla persikėlė gyventi į Dusetas.

Apalionijos laidotuvis įvyko Dusetose. Žmonių iš apylinkės laidotuves suvažiavo tiek daug, kiek niekad niekas dar nematė.

Kuo gi Karla nusikalto desantininkams?

Jonas Karla buvo savanoris-kūrėjas. Žmona su vaikais šeimininkavo ūkyje, o Jonas tarnavo pasienio policijoje. Bolševikams užėmus Lietuvą, grįžo namo ir ramiai ūkininkavo.

(Bus daugiau)

IŠPARDAVIMAS! IŠPARDAVIMAS! IŠPARDAVIMAS!

PERTVARKANT BIZNĮ IR RUOŠIANT VIETĄ TIEMS PASIKEITIMAMS VYKDYTI, PIRMĄ KARTĄ PER 6 METUS SKELBĖTAMAS DIDŽIULIS Į LIETUVĄ SIUNČIAMŪJŲ SIUNTINIŲ TIKRAS IŠPARDAVIMAS.

LABAI SMARKIAI NUMUŠTOS KAINOS — NE MAŽIAU KAIP IKI 1/2 TO, KIEK KAŠTUOJA GAMINTOJAMS. IR MEDŽIAGOS VISOS YRA RINKINĖS. NĖKADA IKI ŠIOL NESAME TOKIŲ DALYKŲ SIŪLĘ IR NĖKADA TOKIO PASIŪLYMO NEBEGALĖSIME PAKARTOTI.

Siuntinio kaina sudaro: prekių kaina, sovietinis maites, licenzijos mokestis, siuntinio supakavimas, pašto išlaidos, draudimas ir patarnavimas, dėl to gavėjas, sulaukęs siuntinio, NIEKO JAU NEBETURI PRIMOKĖTI.

Nr. 1. MOTERIŠKAS SIUNTINYS

- 1) 4 jardai sunkiojo fibro 1 moteriškam kostiumui ar suknei (pasirinkama iš trijų spalvų).
- 2) 1 prabangus moteriškas megztinis (bet kuri pagaidaujama spalva).
- 3) 1 pora moteriškų kojinių.
- 4) 1 daugiaspalvė šilkinė skarelė.

IŠPARDAVIMO KAINA \$29.90 arba €9.19.6

Nr. 2 VYRIŠKAS SIUNTINYS

- 1) 3 1/2 jardu puikaus gabardino ar flanelės 1 kostiumui ar paltui (pasirinkama iš 5 medžiagų).
- 2) 1 prabangus vyriškas megztinis (bet kuri pagaidaujama spalva).
- 3) 1 pora vyriškų kojinių.
- 4) 1 puikaus poplino marškiniai.

IŠPARDAVIMO KAINA \$35.00 arba €12.12.0

Nr. 3. ŠEIMOS SIUNTINYS (sudarytas iš Nr. 1 ir Nr. 2, sutaupt dar \$15.40 arba €5.1.6).

- 1) 3 1/2 jardu puikaus gabardino ar flanelės.
- 2) 4 jardai sunkiojo fibro.
- 3) 2 prabangūs moteriški ar vyriški megztiniai.
- 4) 2 poros moteriškų ar vyriškų kojinių.
- 5) 1 daugiaspalvė šilkinė skarelė.
- 6) 1 puikaus poplino marškiniai.

IŠPARDAVIMO KAINA \$49.50 arba €17.10.0

Nr. 4. DIDYSIS ŠEIMOS SIUNTINYS (dviejų Nr. 1 ir dviejų Nr. 2 siuntinių junginys — KETURI SIUNTINIAI VIENAME už mažesnę negu TRIJŲ kainą).

Nucstabti proga sutaupti: \$50.80 arba €17.10.0

- 1) 7 jardai puikaus gabardino ar flanelės 2 kostiumams ar 2 paltams.
- 2) 8 jardai sunkiojo fibro 2 moteriškiems kostiumams ar suknelėms.
- 3) 4 prabangūs moteriški ar vyriški megztiniai.
- 4) 4 poros moteriškų ar vyriškų kojinių.
- 5) 2 daugiaspalvės šilkinės skarelės.
- 6) 2 puikaus poplino marškiniai.

UŽ NEPAPRASTAI ŽEMĄ IŠPARDAVIMO KAINĄ \$79.00 arba €27.13.0

Visų siuntinių pristatymas garantuotas.

Kas paprašys, medžiagų pavyzdžius gaus tuoj oro paštu.

Priimsime po VIENĄ DOLERĮ užstato, jei kas norės sau psitiktinti siuntinį, ir galėsite laukti įmokejimo 3 mėnesius.

NAUJI KLIENTAI kviečiami paprašyti atsiųsti jiems naujajį mūsų katalogą, VIENINTELĮ TOKIŲ VIŠAMŲ PASAULYJE VISĄ ILIUSTRUOTĄ SIUNTINIŲ KATALOGĄ.

PASINAUDOKITE ŠIUO VERTINGU IŠPARDAVIMU IR PASKUBĖKITE SIŪSTI UŽSAKYMUS ARBA TIESIOG MUMS, ARBA ŠIEMS MŪSŲ ATSTOVAMS:

Jonas Belinis, 1228 Quarry Ave., N. W., Grand Rapids 4, Mich., USA. Telefonas: GLEndale 4-0191.

Jonas J. Šaučiūnas, 124 Price St., Kingston, Pa., USA. Telefonas: 287-3311.

Stanley Stassen, 366 Union St., Springfield, Mass., USA.

PRIMAME PAREIŠKIMUS KANDIDATŲ, kurie norėtų būti mūsų atstovais ten, kur dar nėra. Prašome rašyti dėl smulkesnių informacijų.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, LADBROKE GROVE
LONDON, W. 10
ENGLAND

DIRVA ★★ ★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Redaguoja:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

ČIA KALBA AMERIKOS BALSAS!

Vasario 16 aidui pasklidus po platią pasaulį, tenka sustoti ties kitu sukaktuviniu, kurio reikšmė, rūpesčiai, nepasisekimai ir laimėjimai dar nepakankamai yra išryškėję mūsų visuomenėje. Tai lietuviškosios transliacijos į Lietuvą per Voice of America.

1951 m. vasario 16 dieną į Lietuvą prabilo Amerikos balsas. Tą dieną transliacijos pradėjo P. Labanauskas šiais žodžiais:

-- Pirmąją transliaciją į Lietuvą pradėdamas, Amerikos Balsas, šią, Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo Sukaktuvių dieną, turi malonumo sveikinti visus klausytojus Lietuvoje ir plačiame pasaulyje.

Toliau kalbėjęs JAV State Departamento sekretoriaus padėjėjas Edw. Barrett pareiškė, kad JAV visuomenė ir vyriausybė, šių transliacijų keliu, stengsis perduoti gyvą dėmesį ir susirūpinimą, kuriuos jos turi dėl lietuvių tautos gerovės. Toliau jis perdavė JAV vyriausybės nusistatymą prieš grobuonišką Sov. Sąjungos smurtą Lietuvos atžvilgiu, kartu ir JAV visuomenės bei vyriausybės sveikinimus lietuvių tautai.

Viltiniai ir jautriai prabilo Lietuvos Pasiuntinys vėlionis Povilas Žadeikis, užtikrinęs, kad laisvasis pasaulis yra kenčiančios tautos pusėje, kad Amerikos Balso žodis lietuviškai yra ženklus vilčių stiprinimui ir palaikymui tikėjimo į demokratinio pasaulio laimėjimą.

Povilas Žadeikis savo kalbą baigė šiais žodžiais:

-- Baigdamas, lenkiu galvą prieš altorių, ant kurio kovotojai dėl Lietuvos laisvės yra sudėję savo gražiausias viltis, savo vargus, savo jaunystę ir savo gyvybes, ir reiškia šitikinimą, kad Apvaizdai laiminant, laisvės saulutė mūsų mylimam kraštui ir vėl patekės; todėl mums visiems privalu darbuotis vieningai Tautos didžiajam tikslui.

Lietuvių kalba transliacijos į Lietuvą tuo metu buvo dideliu ir reikšmingu įvykiu. Abipusiai reikšmingu jos lieka ir toliau, nes tu transliacijų faktas, kol jos vyksta, yra svariu ir reikšmingu ginklu mūsų kovos frontuose. Neveltui gi komunistinis režimas turėjo imtis labai brangiai kainuojančių trukdymo priemonių.

Tenka tik apgailestauti, kad, nenuneigiant Amerikos Balso transliacijų egzistencijos reikšmingo faktoriaus, pačių transliacijų programa, ne nuo mūsų priklausanti aplinkybių, nepatenkina tų troškimų, kurie reikšiami deklaracijose ir pažaduose. Tos programos yra tokios, kad ir sovietinis režimas nebemato reikalo jų trukdyti.

Tai nenuostabu, nes ir pačiuose Amerikos Balso leidiniuose sakoma, kad tos transliacijos kalba už JAV vyriausybę. Transliacijos nepriklauso nuo mūsų norų, bet nuo bėgamojo metodo JAV vyriausybės politikos. Kaip toji politika verčia mus dar daug ko pageidauti, pageidautinų elementų lieka ir Am. Balso lietuviškoje transliacijoje.

Dėl tų transliacijų negalime kaltinti uolių ir darbščių Am. Balso lietuviškų transliacijų pareigūnų. Tačiau mūsų veiksniai turėtų paieškoti kelių ir priemonių, kad tos transliacijos netolyt, o artėtų savo dvasia ir turiniu tiems tikslams, kurių laukia, tikisi ir už juos kovoja pavergtoji tauta.

(J.Č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

MOKĖK -- JEI NORI MINĖTI VASARIO 16

Vasario 16 diena yra labai svarbi data Lietuvos istorijoje. Tūkstančiai geriausių lietuvių patrijų to paaukojo savo gyvybes, kad mes turėtumėm tą didžiausią žmogaus turtą -- laisvę. Todėl Vasario 16 buvo, yra ir bus brangiausia diena kiekvieno lietuvių širdyje. Visame pasaulyje, kur tik bus lietuvių visada minės tą dieną.

ALT suruošė Vasario 16 minėjimą Clevelande vasario 17 d. Kiek kartų buvau Vasario 16 minėjime, aukos visada buvo renkamos, bet šį kartą taip pat turėjai užsimokėti, kad galėtum dalyvauti minėjime. Suaugusiems 2,50 ir 1,50 gi jaunesiems 1,00. Koks absurdas. Mes dažnai kritikuojame amerikiečių liepos 4 d. minėjimo būdą, bet respektas savam kraštui ir laisvės minėjimas pas juos yra laisvas, neapmokamas.

O kas daryti, jei tuo laiku žmogus yra be darbo ir neturi pakankamai pinigų užsimokėti už šeimą. Neturi pinigų -- nėr minėjimo?...

Stud. Romas Sakalas
Cleveland

KODĖL NUTRAUKĖTE SPAUSDINIMĄ?

Su nepaprastu įdomumu Dirvoje skaitydavau spausdinamą romaną "Paskutinioji Siena". Pa-prastai, gavęs laikraštį, pirmoji eilė griebdavau žiūrėti, kuo pa-

Pabaltiečių metinio koncerto-baliaus, įvykusio vasario 2 d, Hartforde, bendrojo komiteto nariai ir menininkai. Iš kairės: pianistas Vytautas Strolia, estas E. Kool, latvė harfistė M. Millers, M. Strazdienė, estų pianistė, T. Lapasaar, smuikininkas Herkules Strolia, estų sopranas E. Parve- Valdsaar, koncerto vedėjas dr. J. Gailūnas, pianistė E. Dvarionaitė - Miniukienė, estė P. Voltman, estas A. Hinov, estė V. Lugus, latvis J. Berzins, A. Ustjanauskienė ir Z. Strazdas. A. Jaro nuotrauka

IMPORTAS IŠ LIETUVOS IR EKSPORTAS Į LIETUVĄ
ST. JARAS

Gerais norais vadovaudamasis, lietuvių kalba radijo valandėlės vedėjas New Yorke, savo transliacijose klausytojams primena siųsti jam senas, nesudariusias gramofono plokšteles. Surinkta kolekcija būsianti išsaugota ir padovanota laisvos Lietuvos atkurtam Radijonui.

Tikslas kilnus, o ir pats sumanymas ne vėju pamuštas. Kyla tik abejonė dėl būsimos kolekcijos vertingumo. Karo metu, Vokietijoje, už krautuvėn pristatytą seną plokštelę buvo galima pirkti naują. O ką su sena, nuzulinta plokštele darys laisvos Lietuvos radijas?

Tiesa, radijo programose būna spec. valandėlės, kuriose atsimenama bei pagerbiama buvęs garsus vokalistas, instrumentalistas, ansamblis. Jose yra panaudojami seni plokštelės įrašai, bet tik kaip senos iliustracijos.

Europinėje radijo klausimais literatūroje esu užtikęs maž gėlimų nuostata: plokštelė, kartą grota "naminiu" gramofonu, negali būti transliuojama iš radijo studijos. Skirtingos grojimo adatos bei kristalai, galvutės svoris ir kitos priežastys labai greit praplatina ir pagilina grojimo takus ir tokia plokštelė radijui nebetinka.

Tad ir sumanymas senienomis pasitarnauti Lietuvos radijui yra bevertis.

Apskritai, dėl lietuviškų įrašų plokštelėse verta pasakyti, kad techninė jų gamyba ir medžiaga yra labai bloga, trumpalaikė. Dėl kapitalo stokos, mūsiškiai pasirenka pigias, mėgėjų lygio studijas, kurių įrašymo ir gamybos technika nėra pirmiaulė.

Prieš kurį laiką prireikė vienam lietuvių bičiuliui, vokiečiui, lietuviškos muzikos įrašų. Iš pasiųstų (nė karto negrotų plokštelių!) V. Jonuškaitės, Pr. Radzevičiūtės, pianisto Andriaus Kuprevičiaus, senokai darytų Čiurlionio vardo ansamblio įrašų, vokiečių radijo studijoje rasta tik viena plokštelė, tinkanti transliuoti per radiją. 30 minučių pramatytas lietuvių muzikos koncertas per radiją, dėl blogai pagamintų plokštelių, vokiečių klausytojų ir nepasiekė.

Kalbant apie lietuvių muzikos valandėles radijo programoje, ir

New Yorke privengiamo senienų. Programa vis dažniau lopoma okup. Lietuvoje darytais įrašais, juos net padauginant ir praplatinant Amerikoje.

Kai kurie kūriniai ir atlikėjai skamba pusėtinai gerai. Okupantas, lyg pasėkdamas kažkokio volkečių mažo karaliuko pasakymu: "Ten, kur norima turėti vergų, reikia kurti kiek galima daugiau muzikos" -- prievartavimu šį bei tą iš muzikų išpeša. Muzikai, atlikėjai, jei ir nėra dar tokioje pagarbos aukštumoje, kaip pav.: karvių melžėjos, veršininės, paukštininkės ar kiaulininkės, gauleterijų sakymą vykdo, bando pridengti okupanto samdinių adresu lietuvių siunčiamus kelksmus. Bet tai tęsiasi trumpai...

Būna šeštadienių, jog ir aš nusikeičiu išgirdęs pono Jokūbo Stuko importuotą -- "atvežtiną" solistą Joną Stasiūną. Tai senas operos teatro politrukas, įskundimais įdaves enkavedistams teatro bendradarbius. Keistai klausytoją nuteikia, kada po gražaus anonso: "... lietuviška daina ir muzika nukelsim jus į brangią ir numylėtą tėvų žemelę -- Lietuvą, -- staiga išgrįsti dainuojant enkavedistų bendradarbių.

Ačiū už tokią Lietuvon "nukėlimą", ačiū už importuotą dainininką!

Nusikeičęs, grįžtu prie neblogos Jokūbo Stuko minties. Išeivijoje sudaryti vienokias ir kitokias kolekcijas, kurias būtų galima nugabenti į nepriklausomą Lietuvą, mintis verta dėmesio.

Numanu, jog vertinga dovana galėtų būti, jei iš išeivijos bus nugabenta lietuvių spaudos komplektai. Jie lyg ir būtų išeivijos istorijos tomai, perkelti Lietuvon.

Girdžiu ir skaitau, kaip išeivijoje susirenka, užvalgo, nuge-ria, pašoka ir nusifotografuoja šiauliečiai, joniškėčiai, vilniečiai, mariampoliečiai, klaidėdiečiai, kringiškiečiai, panevėžiečiai ir kitų miestų, miestelių bei parapijų tautiečiai. Jiems gal ir verta būtų savo miestų bei miestelių skaityklas - bibliotekas ap- rūpinti tvirtai ir dailiai įristais spaudos komplektais. Juose aukotojai galėtų įrašyti atitinkamas

dedikacijas, padėti savo parašus. Padengus prenumeratos mokestį bei įrišimo išlaidas, parapijiečių užsakymus galėtų atlikti ir laikraščių leidyklos?

Tokiu pat keliu galima sudaryti išeivijoje išleistų knygų bibliotekėles, muzikos kūrinių įrašų juostose ir plokštelėse, lietuvių enciklopedijos rinkinius, lietuvių mokslininkų išeivijoje rašytas studijas, jaunų akademikų diplominius darbus, užsienio spaudoje atspausdintų lietuvių autorių straipsnių - studijų kolekcijas ir t.t. Visa tai būtų ženklai, jog tėviškė nėra pamiršta. Kada nors Lietuvoje labai prireiks visų tų rinkinių, bylojančių apie politinę lietuvių emigraciją. Rašau... bet ir netikiu, kad atsirastų tokių, kurie atsimintų ateinančias kartas. Mūsų širdys dabar šalotos ir kietos. Rašau min- ties siūlą nusitvėręs. Tegu iš- lieka užrašai, jog būta kažkada - kažkieno svajonių, bet nerasta at- garsio, minčiai kelio.

Mintis mintį toliau veja. Toks Šalčius ir Co. atšaus, kad su dovanomis - rinkiniais pasivė- linta, pro "šikšnelę prašauta". Šalčiaus kompanijos spėta pasi- garsinti, girdi, okup. Lietuvos kul- tūrininkams pasiūsta knygų rink- niai...

Kultūros bei kultūrininko sąvo- kos šiandieninėje Lietuvoje yra sujuktos. Kas, kokios branšos yra tie, šalčiaus parinkti kul- tūrininkai, nepasakoma, pavardžių nenurodoma. Galimas dalykas, kad jų tarpe yra taurių lietuvių, panorusių vakarų pasaulio lite- ratūra išblaškyti okupanto už- neštas miglas.

Bet kada tarp dailiosios užsie- nio literatūros tomelių, mokslo veikalų prisiglaudžia šarlataniš- ka "literatūra", kultūrininko var- das tampa abejotinos vertės.

Kokiems "kultūrininkams" Lie- tuvoje prireikė: juodosios magi- jos stebukli, Indijos magų ir fa- kirų paslapčių, fokusų su elek- tronika, hipnotizmo iš tolo, che- mijos formulių jauniems ir se- niems stebinti bei panašios lite- ratūros?

Kas seka kvislingų puoselėja- mą "kultūrą" Lietuvoje, bus pa- stebėjęs, jog yra tokia "Politi-

nių ir mokslinių žinių skleidimo draugija", turinti išplėstą ateiz- mo padalinį, "moksliškai ir kul- tūringai" kovojantį su religija, religiniais gyventojų nusiteiki- mais.

Per 15 metų besiversdami te- roru prieš dvasiškius ir tikin- čius; pamfletais, kino filmais, šarlataniško turinio paskaitomis išjuokė religiją, bažnyčių lanky- tojus, "kultūrininkai" subankro- tavo, tapo nebeapatruokliūs, jų bu- nojimo leksikonas išsibaigė. Ate- istų veiklai prireikė naujos tak- tikos bei priemonių.

Griebtasi naujų sovietinio mokslo "pagrindų": chemijos jun- ginių ir vidinių kitimų formulių demonstravimu pradėta "įrodi- nėti", kad nėra Dievo, o "ste- buklius" imta rodyti magijos bei fakirų fokusais.

Tiems sovietiniams "stebuk- lams" rodyti ir prireikė užsie- ninės "literatūros". Tokių "va- dovėlių" trūkumą ypač jaučia Vil- niaus universiteto docentai: E. Čižūnaitė, Irmijos Zaksas, che- mikas R. Pajėda ir kiti. Pasi- telkę suaugusius Vilniaus uni- versiteto studentus, juos apmo- kine juodosios magijos, fakirų išdaigų, elektronikos ir chemi- jos formulių panaudojimo meno, studentus suskirsto į agitacines ateistų brigadas ir išvaro pro- vincijon "stebuklių" rodyti.

Kaip jiems sekasi vadinamas kultūrinis darbas, teks užsiminti kita proga. Iš Amerikos nusius- ta "literatūra" fokusininkams bus naudinga, kultūrinio bendradar- biavimo pakopoje šalčius užims "prideramą" vietą...

Okupanto parinkti fokusininkai Lietuvoje yra apsurkūs. Ir Šal- čiu jį uždėjo raudony stikly akinius, kuriems nuimti ir Ame- rikoje nerandama "daktaro".

KORP! NEO-LITHUANIA LEIDŽIA DAINORELĮ

Studentų pobūviuose, sto- vyklose, alučiuose ir bend- rai pramoginiuose bei drau- giškuose susibūrimuose bu- vo gyvai jaučiamas studen- tų dvasių bei nuotaikas ati- tinkančių lietuviškų dainų trūkumas. Neturime mes tipingų studentiškių dainų; kai ką skolinames iš svetur, kai ką esame jau patys su- kūrę. Būdavo bandoma dai- nuoti iš Lietuvos atsivežtos lietuviškos dainos, taip pat ir išeivijoje naujai sukurtos, bet daugumas jaunųjų, be vieno kito posmo, tų dainų tekstų nežinodavo ir dainos sklandžiai neišdėdavo.

Korp! Neo-Lithuania, Chi- cagos padalinio valdyba, ga- vusi Vyr. Valdybos pritari- mą, ėmėsi iniciatyvos šią spragą užpildyti. Korpora- cijos vyriausias dainininkas Antanas Plytnykas mielai sutiko dainas surinkti ir dainorėlį suredaguoti. Pa- siimtą darbą rūpestingai atliko ir š. m. vasario mėn. 16 d. komisija sudaryta iš L. T. Akademinio Sambū- rio, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos bei Chicagos padalinio atstovų rinkinį patikrino ir aprobavo. Dainorėlis greitai laiku bus atiduotas spausdinti. Dainorė- lin stengtasi įtraukti nuo- taikingas, jaunimo dvasiai artimesnes liaudies bei čia išeivijoje sukurtas dainas.

Dainorėlio išleidimą suti- ko finansuoti L. T. Akade- minis Sambūris ir dovanoti Korp! Neo-Lithuania, kaip Sambūrio dovaną. Dainorė- lis leidžiamas tik savo rei- kalams ir laisvoje rinkoje nebus pardavinėjamas bei platinamas.

J. A.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98
GERMAN BRANDY	5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98
VODKA pilna kvorta	\$3.59
KRON BRANNVIN	
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR	
MARTINI kvorta	\$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas	5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz.	\$1.15
BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

• Lietuvių Fondų remia ne vien Amerikos lietuviai. Dr. Eliziejus ir Julija Draugėliai, gyvenę Sao Paulo, Brazilijoje, atsiuntė LF geriausių linkėjimų ir 25 dol. perlaidą.

• Lietuvių Fondui iš pa- sižadėjusių įnešti po šimtą dolerių, įmokėjo: LB Brock- ton Apylinkė \$50.00, Vin- cas ir Marija Grėbliūnai, Chicago, Ill. \$59.00 ir Fe- liksas Kudirka, Los Ange- les, \$25.00.

Australijos lietuvių Bankstowno šeštadieninės mokyklos mokytojai, kurie savo noru ir atliekamu nuo darbo laiku praėjusiais metais mokė ir auklėjo Sydnėjaus lietuviškąjį atžalyną. Sėdi iš kairės: Apinienė, Sandargienė, Makūnienė, kun. P. Butkus, Donelienė ir Skorulienė. Stovi: mokyklos vedėjas Genys, Naktis ir Kiveris.

Australijos lietuviai per J. Bachoną siunčia JAV lietuviams linkėjimus

Kedzys, iš Sydney sveikina St. Orentą ir šeimą (minkų specialistą); Venclova sveikina Rukuišų šeimą; S. Smetonienė sveikina Daukai, Danutė Šlezevičiūtė, inž. Adomėnas.

And. Lokys siunčia linėjimus Rūkštelei, Jonas Černiauskas -- daktarui Čiuvinškui; Matulis -- Vaičiūčiui, Miklauskas -- dr. Miklauskui, dr. Ramūniui ir dr. Razmai; dr. Pranui Mažeikai -- dr. L.E. Petrauskas; Daukus ir Reizgys -- prof. J. Puzinui; K. Sakalauskas, Eichstatto gimnazijos pirmosios abiturientų laidos mokinys -- St. Barzdukui.

Gudaitis iš Brisbane siunčia sveikinimus Kz. Bradūniui ir prašo parašyti kelis žodžius; tėveliai Zieniai -- Genė Leonas; Juozą Dženkaitį sveikina sesuo ir svogeris Žurkeliai.

M. Šeškus -- 49 Fitzroy Rd. Lambton, N.S.W. Australija siunčia linkėjimus visiems neolitu-anams, taip pat yra pažadėjęs rašyti Dirvai.

Daugėlienė sveikina Al. ir Adol finą Vežlauskus; Pranas Bernatavičius, 4 Hannell St., Newcastle, N.S.W. -- Valę Marytę Balčiūnaitę (nežino vyro pavardės).

Ona Žveikienė -- tetą Oną Garbauskytę - Misiónienę. Juozas Paulauskas -- Pr. Bičkienę; dr. Vyt. Daniela -- dr. V. Kavolį; Jonas Statkus -- Vacį Garbonkų; V. Dumčius (77 High St. Kensington So. Australia) sveikina -- V. Alksnį, Alg. Nasvytį, Ant. Gintnerį, Ks. Kauną, dr. Alg. Vasiukevičių, Matulevičius sveikina Bulotas.

Pr. Bartkus iš Birsbane siunčia linkėjimus ramovėnams Sergejui ir Reutui; Gatsiūnai, (103 Newfern, Brisbane) sveikina inž. Kauną, Kerumplius ir Požėlas.

Algirdas Marcinkus (67 Cochran St., Red Hill, Brisbane, Qld., Australia) ieško savo tetos -- tėvo sesers Elzab. Banaitienės, apie 50 m., gyvenusios Bostone.

Draugai ir giminės siunčia linkėjimus F. Braun, (6353 So. Washenaw, Chicago) ir S. Andriui (219 Broadway, Melrose Park);

Inž. Algis Kabaila ir žmona Vida (33 Wheatstheat Rd., Glewroy, W. 9, Vic. Australia) siunčia linkėjimus kolegoms, St. Vidmantui, Kaz. Račiūnui, Vladui Sinkui, Mockui, Vesčiūnui, Mikšui, Pladžiui, Juratei Bitautaitė, Baliiu Geštautui ir visiems bičiuliams.

Vincui Dulaičiui, 1122 Webster W., Royal Oak, Mich. linkėjimai nuo tėvelio V. Dulaičio, 148 Townview Rd., Mt. Pritchard, N.S.W. Australia, taip pat nuo sesutės; Stasys Stankunavičius, 4 Coin-da Court, Mt. Waverley, Vic., Australia, nori užmegsti ryšius su buvusiais Korp. Romuva ir Korp. Romuvos Vaidilutė korporantais --ėmis ir su H. Žemeliu korporacijos atgaivinimo reikalu.

Ona ir Vladas Jakučiai siunčia linkėjimus: Los Angeles -- Barauskienei, Žymantams, Raulinaičiams, Šeštautams, Clevelande: Liudžiuvienei, Čiurlioniam, Tallat - Kelpšam, Chicagoje: Bulotam, Laisvėnaitėm ir Rukštelei, New Yorke: mielam draugui Vincui Meiliūnui, Bostone -- Gimbutam - Elenai, Marytei ir Jurgiui, Brazilijoje -- H. Mošinskienėi, taipgi V. Sidziakauskui, Kaminskui - Kairiui, Bieliniui, Avietėnaitėi, Brazilijai su poniu ir M. Valiukėnui.

Jonui ir Juzei Daugėlams, Clevelande nuo Elenos Žižienės iš Melbourne, Nori rasti Oną Krėvė-Mickevičiūtę - Mošinskienę Philadelphiaje, ieško Marija Krukaitė-Volkienė, 26 Bentham St., Yarrrolumba, Canaberra, Act., Australia, taipgi linkėjimai Kolupaičiui.

Nagevičienei Clevelande nuo inž. Volkas, Adomaitienei nuo Švedų; Rasteniui nuo Andriušio. Gineičiui nuo Ant. Čeičio, Box 57, Canberra, Act., Australia (buvęs Maisto Centro Eksperto sky-

riaus pareigūnas) taipgi Neo-Lithuania nariams -- Šimkui ir Mažeikai.

Meiliūnai iš Melbourne sveikina -- Los Angeles -- Bronių Dūdą ir šeimą, Raulinaičius, Geštautus, Motiejūnus ir Railas, Chicago -- dr. agron. Dauparą, Igną Andrašiūną, Alfonsą Indreiką, Joną Pročkį, Mečį Valiukėną, Alfonsą Murelį, Juozą Mockaitį, Joną Karvelį, Prapuolenių šeimą, Rožę Rinkevičiūnę, Tallat-Kelpšus (agrn.), agr. Žirgulevičių, Clevelande -- Gaidžiūnus, Ramanauskus (daktaro šeimą), Tallat-Kelpšus (generolo šeimą), prof. Jakštą ir dr. Zubricką su žmona, Detroito -- agr. Alf. Gilvydį ir agr. A. Musteikį, New Yorke -- Rastenį, Gudą, Diržį, Nemicką, Ulėną, Vyliaudą, brolių Vincą, p-lę Ušelytę ir Milukų šeimą, kitur -- prof. Vyt. Marijošių ir šeimą, prof. B. Vitkų, Venclovų šeimą (miškininką) ir Mykolą Gurecką.

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai giminėms ir draugams nuo D. ir S. Urnevičių iš Adelaidės;

IŠKILMĖS ČIURLIONIO GALERIJOJE

Tautos šventės proga Chicagoje, Jaunimo namuose įvyko naujai pertvarkytos Čiurlionio galerijos atidarymas. Pagal arch. J. Mulo projekta iš parodų salės į galeriją buvo įtaisytos stilingos durys, pritaikyti atitinkami tapybai, tad dabar ši meno šventovė įgauna daugiau reprezentacinės reikšmės -- galerija pasidarė lyg ilgesnė ir atidarius duris matyti dauguma išsatejusių kūrinių.

Rinktinių svečių tarpe buvo matyti spaudos atstovai, rašytojai, visuomenininkai ir būrys pačių dailininkų -- P. Kaupas, E.

Marčiulionienė, A. Marčiulionis, V. Petravičius, A. Rukštelė, J. Rimienė, J. Pautienius, J. Mieliulis, V. Vaitekūnas, V. Vaičiūtis ir kiti.

ALM klubo pirmininkas P. Gaučys savo išanginiame žodyje pristatė naujai pakviestą galerijos direktorių ir pasidžiaugė, kad dabar, Tautos šventės proga, turime labai retą progą pamatyti visus suteiktus šios galerijos meno lobius, kurie taip ryškiai kalba, ką mūsų dailininkai geresnio yra sukūrę. Pakvietė naujos galerijos direktorijos vardu tarti žodį dailininką J. Pautieniu.

Tetai Bielklevičienei ir Sperauskų šeimai New Yorke nuo Janavičiūnės; Rapolui Skipičiui nuo Zabielos; Balčiūnui ir Sodeikai nuo Daunienės; Skirmontui ir Liaudanskiui iš Los Angeles nuo Duchausko; Zitai Biliūnaitėi ir Bertašūtei nuo Sidabraus; Liubiniui ir Budriui, Mulokui ir kons. Daužvardžiams nuo Baronaitės; Barzdukui, Gaidžiūnui nuo Martišiaus; E. Gražį 6511 So. Artesian Ave., Chicago, sveikina pensininkų tėvelis Misevičius; Valeui Radžiui, Chicago nuo Vandos Grufas Geelonge; sesutę Juliją Podėlis, Bostone -- Vaclovas ir Bronė Jankai, 104 Thompson Rd., Geelong, Australia, Kazį Musteikį su šeima ir Bronių Kvikių iš saulėto 5-to kontinento sveikina Juozas ir Anupras Norkūnai, 1 Talbot Rd., Croydon Park, S. Australia.

(Bus daugiau)

Trumpame žodyje dail. J. Pautienius primiausiai išskėlė aikštėn Čiurlionio galerijos organizatorių darbus. Toji pagarba priklauso dail. M. Šileikiui, Z. Kolbai, A. Varnui, J. Tričiui, A. Skupui.

Jis taip pat užakcentavo kad tikrai glaudus bendradarbiavimas su dailininkų organizacijomis dar labiau praturtins esamus lobius Čiurlionio galerijoje.

Po to buvo meninė dalis. Čiurlionio gal. direktorius dail. J. Mieliulis laikė paskaitą "Grožis mene", solistė Stasė Klimaitė; akompanuojant muzikui Manigirdui Motekaičiui, padainavo keletą liaudies dainų. Svečiai buvo vaišinami kavute.

Trumpame rašinyje visai neįmanoma apžvelgti visų kūrėjų darbus, o jų buvo išstatyta arti viso šimto. Pagarbiai išrikuotieji ir nesunkiai atpažįstamieji mūsų dailininkų vėteranų darbai: A. Varno, P. Rimšos, A. Galdiko, P. Kalpoko, K. Šimonio, A.

Žmuidzinavičiaus, M. Šileikio, J. Vitkaus sudarė lyg akademinę grandinę nuvedančią meno mėgėjų į šio amžiaus pradžią, kai mūsų dailininkai tik buvo pradėję savus meno kelius. Šie ir kiti per meno labirintus pervedę augančią dar pirmais nepriklausomybės metais jaunesnių jų kartą, kuri dabar taip ryškiai reiškiasi ne tiktai savųjų, bet ir kitataučių tarpe. Jų yra visa eilė. Tai P. Kaupas, P. Puzinas, V. Jonynas, A. Rukštelė, B. Muriņas, R. Viešulas, T. Valius ir kt.

Tarp vėteranų ir vidurinioios kartos galima buvo pamatyti ir jaunųjų dailininkų sutelktus darbus. Tai V. Virkau, D. Zolpiūtės, K. Zapkaus, V.K. Balukienės ir kt.

Nors Čiurlionio galerija tebuvo lankytojams atidaryta dvi dienos, tačiau jos kūrinių atėjo pasifūrėti arti pustučio šimto svečių. Jie galėjo įsitikinti, kad savo laiku paskleisti gandai, kad galerija baigiama išardyti ir dailininkai atsiėmė iš jos savo darbus neturi pagrindo.

Galima tikrai džiaugtis, kad Čiurlionio Galerija auga ir vis stiprėja. Jos vadovybę dabar sudaro vyr. dir. V. Petravičius, kiti direktoriai yra dail. J. Pautienius, J. Mieliulis, arch. J. Mulo-kas ir rašyt. B. Babrauskas. Jau prasideda parodų ciklas, kuriame Chicagos meno mėgėjams bus proga pamatyti A. Galdiko, J. Bagdono, V. Virkau, J. Paukštie-nės, K. Račkiaus ir kt. kūrinius.

A.K. Žemaitis

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

MOKAME **MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS** **REKORDAS...**

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

• Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
• Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
• Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
• Pinigų taupymui nereikia vėžinėt, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Demokratijos sukūriuose (2) IŠTRAUKA IŠ SPAUSDINAMOS MONOGRAFIJOS ANTANAS SMETONA

Hymanso projektui žlugus, Lenkija ruošė Lietuvai kilpą ant kaklo nerti, Aliantams sprendžiant Klaipėdos klausimą. Numatydamas Lenkijos klastą, A. Smetona spaudoje lietuvių įspėjimo apie gresiantį pavojų ir ragino būti pasiruošus visokiems netikėtumams, nepradėti jokių derybų dėl Vilniaus ir Klaipėdos, jeigu jomis žlugdoma Lietuvos nepriklausomybė. 1922 m. gruodžio 23 d. *Trimito* savaitraščio straipsnyje *Klaipėdos nelaisvė* jis, be kitko, rašo:

— Neturint Vilniaus, Lietuvai negalima tiesioginė prekyba su Rusija; neturint Klaipėdos, negalimas laisvas prekybos bendravimas su Vakarų Europa. Jei nė vieno lietuvių nebebūtų likę Kleipėdos sklypelyje, tad ir tuomet ji vien ekonomijos atžvilgiu teisingai turėtų priderėti Lietuvai. Dabargi patys Aliantai savo parašais yra patvirtinę, jog ta sritis iš senų senovės lietuvių apgyventa, jog ji yra vienintelė Lietuvos prieiga į jūrą, ir tie Aliantai mūsų tenai neleidžia, nori prievarta suvaryti mus į Lenkijos bučių.

— Nesiduosime. Ir pelė savo urve ginasi. Mes gi tauta, ir jos garbė neleidžia mums sutikti su žeminančiais jos vardą pasiūlymais. Kaip Ambasadorių Konferencija galutinai išspręs Klaipėdos klausimą, netrukus pamatysime. Ir nors didelis tos konferencijos autoritetas, tačiau jeigu ji išspręstų tą klausimą mūsų nenaudai, tai toks spėjimas būtų mums neprivalomas, nes jis būtų neteisingas.

Prasidėjo 1923 metai, Lietuvos politiniame gyvenime galį būti labai lemtingais. Po kelių savaičių Ambasadorių Konferencija turėjo pradėti spęsti Klaipėdos krašto likimą, ir iš jos sprendimo Lietuva nieko gero nesitikėjo. Tat reikėjo greitų ir net rizikingų žygių, o jie beveik buvo negalimi dėl painios Lietuvos vidaus politinės būklės, kaip ir nesant tikros konstitucinės vyriausybės, nes pusė Seimo narių ją pripažino, o antroji pusė -- ne. Tokiais atvejais vengiama svarbesnių žygių, nes pačioj vyriausybei atsiranda daug įvairių nuomonių, ir beveik negalimas vieningas sprendimas.

Lenkų įtaigojamas bei visokiais pažadais viliojamas Klaipėdos augstasis civilinis komisaras G. J. Petisnė, talkininkaujant Aukštuolaičiui, net ir J. Gabrieli-Paršaičiui, Klaipėdos krašto reikalus tvarkė taip, kad jis taptų Freistaat'u (laisva valstybe). R. Smetona, būdamas gerai informuotas, kas dedasi Klaipėdos krašte ir, zinodamas Lenkijos kėslus ir užkulisinę veiklą, 1923 m. sausio 4 d. *Trimito* paskelbė reikšmingą straipsnį *Klaipėdos lėmimo belaukiant*. Nušvietęs lietuvininkų Nacionalistų Susivienijimo vado Aukštuolaičio klatingus ir Lietuvai žalingus žygius, pažymi, kad visos lietuvių partijos Klaipėdos atžvilgiu esančios vieningos: Klaipėdos kraštas turis būti prijungtas prie Lietuvos. Kad tai greičiau įvyktų, lietuviai turį parodyti daugiau ryžto ir drąsos.

— Gi lietuviai ramiai ir, galbūt, perramiai laukė Klaipėdos klausimo išsprendimo ir todėl šiandien Aliantai nebeberbia jų valios, niekina jų perdidelį nuolankumą, -- rašė A. Smetona. -- Ar užteks ir toliau kantrumo laukti, kentėti visokius tautos pažeminimus, kad, jau pavėlavus, visi iš lietuvių, kaip iš vergų, juoktusi? Mūsų tautos garbė neleidžia statyti save juokams. Jei tauta ramiai lauks, kol bus leista Lenkijai laisvai "naudotis" Klaipėda, tai kodėl pėskui negali ta pati Lenkija pareikalauti teisės "laisvai naudotis" ir Kaunu: juk Kaunas pakeliui į Klaipėdą. Tai ne juokai, o rimtas mūsų nebesustabdomo nuolaidumo pavojus. Nuolaidžiam gali ir liežuvi išimti. Kodėl ne, jei jis pėniurna-pėniurna ir pagaliau vis dėlto iš bailės ar iš ramybės noro sutinka su visokiais "sprendimais". Ir Aliantai su Prancūzija priešakyje turi pagaliau susigriebti ir atsigosti, kad ir maža tauta privalo savo teisės ir teisybės. Jeigu jie to dar nesupranta, tai jau metas, labai metas duoti jiems tai suprasti. Kitaip sakant, lietuviai turi stačiai ir aiškiai parodyti ne vien žodžiu, bet ir veiksmu, kad, jei Klaipėdos neketinama priskirti Lietuvai (ir tik jai vienai), tai jie žūt ar būt, protestuos prieš tai, kaip mokėdami, nes tai būtų didžiausia neteisybė.

— Dvi savaitės -- tai labai nedaug laiko. Turėdami tai omenyje, Didžiosios ir Mažosios Lietuvos (Klaipėda) lietuviai tuojau privalo veiksmu įrodyti, jog lenkiškas Antantės nusistatymas nebus jų jokiū būdu priimtas. Kada kirminą kas užmėna, tai jis raitosi iš skausmo ir, nežinodamas, kas jį mindo, ginasi iš paskutiniuosios. Lietuviai yra tauta ir, galime pasakyti, šiandien jau "įteisėta", taigi ji turi daugiau, nei koks kirminas, ginti savo gyvybę, jei vienas ar kitas jos narys būtų naikinamas ar atidalomas. Gyvo organizmo gynimasis savaime matomas. Jei to mūmyse nepasireikštų, tai rodytų, jog mes dar kaip ir apmirę tebesame. Taip apie mus pradeda kalbėti Klaipėdos likimo lėmėjai. O jiems reikia parodyti, jog jie klysta, ir sukrusti taip, kad jie išgirstų ir išvystų mus gyvus esant.

— Jei tai įstengs lietuviai parodyti, tai, be abejo, nukreips Klaipėdos krašto likimą Lietuvos naudai. Palikę sustingę, nerangūs, mes būsime nesuprasti. Be *de facto*, kiek rodo patyrimas, nėra ir *de jure*. Reikia sudaryti faktas. ypač, kad jo pamate yra šventa lietuvių teisė, kurios niekas mums negali užginčioti. Aliantai dar padėkos, kad pagaliau lietuviai susiprato, sukruoto ir savo sąjūdžiu padėjo teisingai išspręsti Klaipėdos klausimą.

— Tad, Dievui padedant, ginkime tai, kas mums ir mūsų vaikams gerą ateitį lemia...

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* CLEVELANDO MENO MUZIEJUJE kasmet ruošiamas gegužės mėn. dailės paroda (The May show) yra viena didžiausių parodų JAV ir turi nepaprastą reputaciją šio krašto meno gyvenime.

Patekti savo darbais į šią parodą dailininkui reikščiau, kad jis yra atsiekęs aukštą lygį ir turi galimybių savo darbas reikštis platesnėje meno aplinkoje.

Clevelando dailininkai, norį išstaryti savo darbus Gegužės mėn. parodoje, iki kovo 11 d. privalo užpildyti ir pristatyti įstojimo blankus, kurie gaunami visoje eilėje meno galerijų, Burrows krautu-vėse ir t.t.

• Jonas Kazlauskas pajamų mokesčių blankas pildo importuoto ir vietinio maisto prekybos PATRIA — 794 East 185 g. raštinėje kiekvieną šeštadienį nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų. Telefonas Patrijoje 531-6720.

• Parduodamas ar išnuomojamas dviejų šeimų namas — 18304 East Park. Viršut. aukštas laisvas apsigyvenimui. 3 maš. garažai.

Strekal Realty Co.
405 East 200 St.
IV 1-1100
(22, 23)

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgala, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

Dalia Martutė deklamuoja šv. Jurgio parapijos mokyklos suruoštamame Vasario 16 minėjime, J. Garlos nuotrauka

SLA 14 KUOPA MINĖJO VASARIO 16

SLA 14 Kuopa Clevelande kasmet švenčia Tautos šventę -- Vasario šešioliktąją.

Šiemet mūsų Tautos šventės minėjimas įvyko Vasario 5 d. Lietuvių salėje. Kuopa savo ruošiamą minėjimą plačiau negarsino, pasikliaudama savo narių pasilankumu. Narių bei jų šeimų, tiesa, susirinko ne taip gausiai, kaip kitais kartais, bet patsai minėjimas buvo jautus ir įdomus dienos nuotakoms pritaikyta paskaita, deklamacijomis bei kukliomis vaišėmis.

Tautos šventės minėjimas įvyko po Kuopos narių susirinkimo, aptarus įprastinius reikalus, Minėjimą pradėjo Kuopos pirmūnė Vytas A. Brazulis, susirinkusiems primindamas šios šventės prasmę bei reikšmę. Paskaitą skaitė Kuopos protokolo sekretorius, teisininkas Stasys Lazdinis, vilnietis, Vilnijos lietuviškos rezistencijos prieš lenkų okupacinę priespaudą kovotojas. Jo paskaita buvo įdomi tuo,

kad jos mintys buvo naujos, sumgestiuojančios, visai skirtingos nuo nuolat kartojamų ir nubodu-sių.

Stasio Lazdinio paskaitos tema ir turinys buvo: Lietuvos laisvinimo dabartinės galimybės ir kokios laisvos bei nepriklausomos Lietuvos valstybės mes siekiame. Kalbėtojas kreipė dėmesį į vieną labai svarbų mūsų laisvinimo šūkiuose bei rezoliucijose aplenkiamą, teisingiau paminėjamą sritį, būtent: būsimo laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės teritoriją ir sienas.

S. Lazdinis kreipė visų mūsų veiksnių dėmesį, kad visu rimtumu mums reikalinga išsiaiškinti būsimo Lietuvos teritoriją ir jau dabar nužymėti josios istoriniai etnografinės ribas, apie jas visada priminti Tautos šventės minėjimų rezoliucijose. Šiam svarbiam reikalui paruošti rimtus, moksliškai pagrįstus, leidinius apie būsiamą Lietuvos valstybės teritoriją, svetimomis kalbomis ir juos paskleisti po viso pasaulio bibliotekas, išdalinti diplomatams, kongresų ir parla-

mentų atstovams. Baigdamas įdomią paskaitą, S. Lazdinis, isakmiai pabrėžė, kad šiuo metu, kada pavertę kraštų laisvinimo galimybės tebėra problematiškos, mes visą savo dėmesį turėtume nukreipti į aptartą propagandinį darbą, šiam reikalui skiriant ir surandant galimai daugiau lėšų, tam tikslui atsisakant net ir mūsų kai kurių, daug kainuojančių, kultūrinių parengimų. -- "Neužmirškime nei vienai akimirksniai, kad mūsų kaimynai ruošiasi mūsų nenaudai. Vargas bus mums, jeigu mes būsime nepasiruošę atmušti jų suktus bei grobuoniškus kėsnius!" -- šiais žodžiais baigė savo kalbą Stasys Lazdinis.

Tokią paskaitą turėtų girdėti mūsų bendrųjų minėjimų dalyviai, ypatingai, mūsų vadovaujantieji politiniai veiksniai. Ne tik girdėti, bet ir vykdyti tuos uždavinius, kuriuos išskydė savo kalboje Stasys Lazdinis.

Po paskaitos, Zigmas Peckus, nuotaikingai padėkavo kelius mūsų poetų eilėraščių, bylojančių apie Lietuvos Tautos laisvės ilgesį bei valingą ryžtą tą laisvės ilgesį įvykdyti.

Tautos šventės minėjimas buvo užbaigtas žuvusių ir mirusių už Lietuvos laisvę pagerbimu ir visų bendrai sugiedotu Tautos Himnu. Paskui įvyko kuklios vaišės, kurias paruošė ir šeiminių pareigas atliko, Kuopos veiklos narės: Marė Misčikienė, S. Praškevičienė, Nora Brazulienė ir kitos.

(vv)

PADĖKA

Nuoširdžią padėką reiškiamo: dail. K. Žilinskiui ir dr. Žilinskienei už lietuvių budžių paruošimą vaidinimui "Gedimino Sapnas", Z. Peckui už grimo paruošimą ir pagalbą scenoje, J. Kalvaičiui už muziką, Vencienei, Šar. kauskienei ir Langei už pakvietimų platinimą. Už šeiminkavimą ir aukas vaišių stalui: Nakelienei, E. Šarkauskienei, O. Kalvaitienei, S. Kalvaitienei, Poveršteinenei, D. Paškonienei, B. Pautienytei ir O. Pautienienei, už aukas saldumynų vaišių stalui -- Jonaitienei, Balienei, Langienei, ir R. Dailydienei. Dėkojame visiems prisidėjusiems prie gero baliaus pasisekimo. Taip pat nuoširdus ačiū maloniems svečiams už atsilankymą ir parėmimą.

Lietuviams Budžiams Remti Valdyba

ST. LOUIS

Gerai veikia būrelis

Vasario 16-tos Gimnazijos rėmėjų būrelis Nr. 94 buvo įsteigtas Juodakio ir kitų iniciatyva ir rūpesčiu ir gražiai tebeveikia ligi šiai dienai. Dauguma būrelio narių rėmėjais tebėra daugiau kaip 10 metų.

1962 metais surinkta ir pasiūsta 326 dol. Tie pinigai sudėti būrelio narių, kai kurie iš jų, kaip dr. Petrikas aukojo 25 dol., t. y. dvigubai daugiau kaip būrelio nario metinis mokestis. Čia taip pat įeina vienkartiniai aukotojai kaip M. Kimutis, inž. Saliamonas, Gavelienė, Dubickai, Bataitienė ir keli kiti aukavę po dolerį.

Aukų rinkėja tikisi, kad ir šiais 1963 metais būrelio nariai ir vienkartiniai aukotojai gausiai parems šį svarbų mūsų mokslo židinį, Vasario 16-tos Gimnaziją. 94 Būrelio Aukų Rinkėja Ona Čerškienė

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTHWEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2719 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

MELROSE PARK LIETUVIAI RUOŠIASI MINĖTI VASARIO 16

* Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 45 metų sukaktį Melrose Park ir apylinkės lietuviai rengiasi minėti kovo mėn. 2 d. Minėjimas įvyks Sharps Memorial Hall, 1609 North 36 Ave., Melrose Park, Illinois. Minėjimo pradžia 6:30 val. vak. Pagrindinę kalbą pasakyti sutiko Amerikos Lietuvių Tarybos Sekretorius Eugenijus Bartkus. Minėjimo meninę programą dalį išpildys "Ateities" šokėjų grupė vadovaujama Bruno Shoto.

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas vietos lietuvių tarpe yra skaitomas vienas iš svarbiausių įvykių. Tai yra daugiau ar mažiau lyg ir tautinio susipratimo demonstracija. Iki šiol minėjimuose būdavo beveik lygiai atstovaujamos abi lietuvių ateivių kartos, kaip dalyvių taip ir sudedamųjų piniginių aukų atžvilgiu. Per eilę metų minėjimus rengia ne viena kuri, bet visos vietos lietuvių organizacijos. Tam tikslui yra įsteigtas bendras organizacijų komitetas.

Vargu būtų galima kalbėti apie kovo mėn. 2 d. rengiamą Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimą, jei neturė-

tume miestelio taryboje lietuvių. Be to atstovo įtakos vargu gautume salę, netik šiam minėjimui rengti, bet ir bendrai kuriam kitam. Čia privačių salių nėra lengvai prieinamų. Jei ir gautume, tad vargu Amerikos Lietuvių Tarybai laisvinimo reikalams galėtume pasiūsti nors \$50,00, vietoje, per eilę metų, siunčiamų \$300,00. Reikia labai abejoti ar Park District'o valdyba mums būtų palanki duoti nemokamai salę (vairiems parengimams, jei per mūsų miestelio taryboje atstovų nebūtų jaučiamas politinis svoris. Bet šis mūsų politinis svoris bus jaučiamas čia tol, kol mes būsime drausmingi ir skaitlingi. Mūsų organizacijų pajėgumas ir skaitlingumas suinteresuotų atydziai yra stebimas. Tad tolimesnis mūsų politinis svoris priklauso nuo mūsų pačių.

Stasys Vidmantas

HELP WANTED MALE

MECHANIC

Immediate opening for well-recommended married man able to perform fleet maintenance. Truck overhaul experience helpful. Continued company growth insures steady income with advancement opportunities.

Apply Personnel Department

United Parcel Service Inc.

4901 Lakeside Ave.

HELP WANTED FEMALE

REGISTERED NURSES

3-11

Positions available in Medical Surgical Division. Must be Ohio registered or eligible for reciprocity. Starting salary commensurate with experience. Excellent fringe benefits. Shift differential.

Doctor's Hospital

12345 Cedar Road
Cleveland 6, Ohio
SW 5-5000, Ext. 205

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 10 D. Pabaltijo valstybių genocido paroda.

KOVO 17 D. Balfas rengia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 4-29 D. dail. Antano Vaikšnoro tapybos darbų paroda Brill Gallery, Arcada, 460 Superior Ave.

KOVO 24 D. Neringos tuntuo Kaziuko mugė Lietuvių salėje.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Valančiaus Lituaništinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos parap. salėje.

BALANDŽIO 28 D. DLK Birutės draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje nuo 12 iki 4 v. p.p.

GEGUŽĖS 4 D. Dirvos pavasarinis koncertas-balius Slovėnų salėje.

GEGUŽĖS 11 D. Šv. Kazimiero Lituaništinės Mokyklos vakaras Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽĖS 11 - 19 D. dail. ir skulptoriaus Vytauto Raulinaičio darbų paroda Čiurlionio namuose, Ruošia Korpl Neo-Lithuania Clevelande.

GEGUŽĖS 11 D. Lietuvių Studentų Sąjungos vakaras.

GEGUŽĖS 18 D. Vaidinimas "Gatvės vaikas" šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia Liet. Fronto Bičiuliai.

GEGUŽĖS 25 D. Skaučių tėvų komiteto madų paroda - balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 1 D. Korpl. Neo-Lithuania ruošia Literatūros Vakara.

BIRŽELIO 23 D. L.V.S. Ramovės gegužinė "Kariui" paremti Čiurlionio namuose.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje, Ruošia LVS Ramovė.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.
JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius
CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000.00

4 1/2% SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licencijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770

UZSAKYKITE GELES TELEGRAFU

Gėles visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad, nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Krautuvių — 431-6339

KAS IR KUR?

• Lietuvos Komiteto Pasaulinei Paročiai valdybos posėdis įvyks vasario 25 d., 8 val. vak. P. Bručo patalpose, Woodhaven, N. Y. Šio Komiteto darbas ribosis lietuvių tautinės kultūros plotme ir antikomunistine propaganda. Parodoje dalyvauti bus kviečiamos visos Amerikos ir Kanados lietuvių kolonijos. Po šio posėdžio bus skelbiami komiteto darbo biuletiniai.

• Mikalojaus Daukšos "Prakalba", kurią paruošė Ped. Lituanistikos Institutas atskiru leidiniu Daukšos mirties 350 metų sukakčiai paminėti, jau išspausdinta. Leidinys iliustruotas retomis su mūsų raštija susijusiomis nuotraukomis ir keliomis spalvotomis detalėmis. Šis leidinys yra reikšminga priemonė visų laisvųjų lietuviškoms mokykloms, organizacijoms, šeimoms, besirūpinančioms tautiniu auklėji-

DR. STEPONAS BIEŽIS BUS PAGERBTAS

A. L. Tautinės S-gos Chicago's skyriaus pirmininkas Dr. Biežis kovo mėn. 16 d., 8 val. vak., Jaunimo Centre bus iškilminiai pagerbtas jo 50 metų lietuviškos veiklos sukakties proga.

Vasario 15 d. Jaunimo Centre buvo susirinkę 18-os lietuvių organizacijų atstovai aptarti pagerbimo tvarką.

Susirinkimui pirmininkavo skautininkas Medzinskas. Buvo smulkiai aptarta pagerbimo programa.

Jaunimo Centro didžiojo salėje bus pagerbimo iškilmės ir vakarienė. Taip pat yra numatyta meninė programa, kurią atliks Chicago's jaunimas — skautai.

A. Janukaitis

mu bei švietimu. "Prakalbos" kaina 1 dol. Ji gaunama Ped. Lit. Institute, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., ir pas lietuviškų knygų platintojus.

• Korp! Neo-Lithuania, Chicagoje, kovo mėn. 3 d., 3 val. 30 min. p. p. B. Pakšto salėje, California ir W. 38 gatvių kampas, šaukia iškilmingą sueigą, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 45 metų sukakčiai paminėti.

Minėjimo programa: 1. Fil. Antano Kalvaičio paskaita, 2. Meninė dalis — išpildoma jaunųjų korporantų ir 3. Kavutė — Hi-Fi muzika. Korporantams ams dalyvavimas privalomas su spalvomis.

Toronto lietuvių tautinių šokių grupė Gintaras su vadovu V. Turūta, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjime Toronte dalyvavusi meninės programos išpildyme. V. Bubulio nuotrauka

Nepriklausomybės šventės minėjimas Bostone

Nepriklausomybės šventės minėjimas, pradėtas pamaldomis lietuvių parapijos bažnyčioje už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, dalyvaujant organizacijų vėliavoms. Po pamaldų buvo sugiedotas Lietuvos himnas, visiems sudaręs gilų įspūdį.

Iškilmingą minėjimą pradėjo A. Matjoška — ALT pirmininkas, paprašydamas įnešti vėliavas. Vietos Dariaus ir Girėno posto veteranai atliko vėliavų

• Gen. konsulas J. Budrys praneša, kad Vasario 16-tos dienos proga Pabaltiečių Namuose, Lietuvos Generalinio Konsulo ir Lietuvos Laisvės Komiteto suruoštame priėmimo, dalyvavo visa eilė svetimų valstybių konsulų ir įtakingų amerikiečių, kaip lygiai svarbesniųjų New Yorko lietuvių organizacijų ir didžios spaudos atstovai. Gauta daug sveikinimų žodžiu ir raštu. Svetimųjų Generalinių Konsulų Draugijos vardu, Lietuvos Generalinį Konsulą J. Budrį sveikino Brazilijos Generalinis Konsulas — ministras Dora Alencar de Vasconcellos. Nors ji sveikino visos Draugijos (73 narių) vardu, kai kurie Gen. Konsulai dar sveikino ir asmeniškai.

• Prof. Juozas Kaminskas, Vasario 16-sios Akto signataras, netoli New Yorko poilsio namuose, vasario 16 d. susilaukė daug lankytojų ir sveikinimų. Iš New Yorko signatarą pasveikinti buvo nuvykę konsulai Vytautas Stašinskas ir Anicetas Simutis, kurie Gen. Konsulo Jono Budrio ir savo vardu įteikė jam gėlių. Taipgi signatarą asmeniškai sveikino New Yorko "Šviesos" Sambūris, kurio vardu gėles įteikė inž. J. Valaitis ir Giedrė Zauniūtė. Tą dieną ji aplankė ir Dr. V. Paprockas, kuris rūpinasi signataro sveikatos reikalais, ir Vytautas Augustinas, kaimynas iš profesoriaus kilmės vietos, ir visa eilė kitų.

• Operetės choras, paskutinį kartą sėkmingai pasirodęs Vasario 16 d. minėjime New Yorke, yra žymiai sustiprėjęs, pagausėjęs nariais. Chorui vadovauja Mykolas Cibas. "Operetė" yra vienintelis nepriklausomas choras New Yorke. Visi lietuviškos dainos mėgėjai kviečiami stoti į chorą. Repteticijos vyksta kiekvieną penktadienį tarp 8-10 val. White Horse Tavern (P. Bručo svetainėje), 86-16 Jamaica Ave., Woodhaven.

• Akt. Vitalis Žukauskas vasario 23 vyksta į Rochesterį, o balandžio 14 — į Bostoną, kur atliks dalį programos lietuviškuose parengimuose.

Inž. Jonas Jurkūnas iš Chicago, su ALT Bostono skyriaus pirmininku A. Matjoška. R. Bričkaus nuotrauka

pagerbimo iškilmes, sugiedota JAV ir Lietuvos himnai, kun. J. Žiuromskis atkalbėjo invokaciją, pagerbti susikaupimo minute žuvusieji už Lietuvos laisvę. Toliau A. Matjoška priminė, kad Lietuvos valstybė buvo įkurta prieš 723 metus. Kvietė visus tikėti, kad Lietuvos laisvė tik laikinai yra užgniauzta, tauta vėl prisikels.

Stud. Kubilius perskaitė Lietuvos nepriklausomybės aktą. Konsulas Šalva savo sveikinimo žodyje iškėlė lietuvių kalbos grožį ir lietuvių tautos didvyriškumą. Amerikiečiai mums yra labai palankūs.

Toliau adv. J. Grigalius pristatė Mass. valstybės gubernatoriaus pavad. Frances Billotti, kuris perskaitė Mass. gubernatoriaus pareiškimą, kuriuo vasario 16 d. skelbiama Lietuvių diena. Billotti pareiškė, kad jis pilnai tiki, kad ateis lietuvių tautos laisvės diena ir amerikiečiai padės mums laisvę atiekti, Latvių atstovas dr. Br. Skulte perdavė latvių tautos sveikinimus.

Inž. Jonas Jurkūnas, iš Chicago, pasakė pagrindinę kalbą. Jis savo kalboje nurodė, kad tik po 1918 m. vasario 16 d. tikroji lietuvių vybė galėjo vystytis ir įgauti savo pilną prasbę. Senovės kunigaikštėjų laikais daugiau vyravo valstybingumas, o pats tautinis lietuviškumas arba tautinė idėja galbūt ruseno tautoje tik giliai užsisėpusi. Net ir Vytautas D. buvo daugiau valstybininkas, negu tautinės idėjos nešėjas. Tik devynioliktame šimtmečio gale, kai mūsų jaunimas, jų tėvams atsikračius baudžiavos, prasiveržia į universitetus, prasideda tautinio sąmoningumo atgimimas. Tas atgimimas buvo apvainikuotas pirmųjų mūsų savanorių, o vėliau 1941 m. ir 1944 m. partizanų kovomis už tautos laisvę.

Toliau prelegentas nurodė, kad nors tarptautinė situacija nerami ir grėsminga, mes tikrai nežinome, kiek ilgai truks Lietuvos okupacija. Graikijos, Bulgarijos ir Izraelio pavyzdžiai rodo, kad tautos laisvės troškimo sunaikinti neįmanoma, todėl ta idėja nebuvo įmanoma sunaikinti carams, nebus ji įmanoma sunaikinti ir komunizmui.

Mūsų tautos nelaimė — visam pasauliui grėšiančių nelaimių simbolis. Mūsų tautos kova už laisvę yra pavyzdys kitoms tau-

toms kovai prieš komunizmą. Mes vedame žutbūtinę kovą, todėl nė vienam lietuviui nevalia pasitraukti iš to kovos lauko.

Kad išlaikyti mūsų tautinį sąmoningumą, mes turime atkreipti ypatingą dėmesį į mūsų jaunimą, lietuviškąjį švietimą, spaudą, jaunimo organizacijas, turime remti lietuviškas mokyklas, skatinti patiemis ir duoti skaityti lietuviškus laikraščius ir knygas mūsų jaunimui. Bet ar mes atliekame šias pareigas?

Turime jungtis į lietuviškias organizacijas, bet taip pat turime veržtis ir į amerikiečių organizacijas ir per jas kelti balsą už tautos išlaisvinimą. Visur turi daugiau reikštis rezistencinė mintis ir dvasia, o ne vien tik politiniai reikalai.

Turime persitvarkyti viduje taip, kad užgestų politinės aistros, remtis daugiau ideologiniais principais. Tas padės daugiau suartėti mūsų politiniams veiksniams ir taip pat padės išspręsti jaunimo problemą, padės atpalaiduoti daugiau pozityvių jėgų lietuvių tautos laisvės kovai.

Inž. J. Jurkūno kalba buvo gerai paruošta, pritaikyta mūsų šių dienų reikalavimams, todėl susirinkusiems padarė malonų įspūdį ir jam nesigailėta karštų pljimų.

Minėjimas baigtas menine dailimi, kurią atliko Bostono mišrus choras vad. muz. J. Gaidelio ir Tautinių šokių ansamblis, O. Ivaškienės vadovaujamas.

Šventės programai vadovavo ALT pirmininkas A. Matjoška. Aukų laisvinimo reikalams surinkta virš 1500 dol., aukos plaukia toliau ir jei kas dar negalėjo savo aukos įteikti, prašoma tai padaryti artimiausiu laiku.

• Lietuvos Radijo Korp., seniausia lietuviškų radijo programų transliuotoja Naujojoje Anglijoje (29 metų) sukaktuvinis metinis Talentų ir gražuolės "Mis Lithuania of N. E." Balius įvyks pirmą sekmadienį po Velykų, balandžio 21 d., 4 val. p. p. Lietuvių Piliėčių Klubo auditorijoje.

Praeitų metų gražuolė yra Diana Kaučytė iš Dorchesterio. Kaip ir kasmet programa bus įvairi ir įdomi. Taipgi bus šokių varžybos

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SVENTĖ TORONTE

Lietuvos Nepriklausomybės 45 metų sukakties minėjimas, įvykęs vasario 17 d. Central Technical School auditorijoje, praėjo gana gražiai ir įspūdingai.

Tardamas trumpą įžangos žodį minėjimą pradėjo LB apylinkės pirmininkas J. R. Simanavičius. Dienos rimčiai paruoštą invokaciją skaitė svečias iš JAV kun. sup. St. Neimanas. Įdomia ir turiningą paskaitą Vasario 16-sios proga skaitė dr. Henrikas Nagys. Prelegentas tikrai gražiai visa mokėjo išsakyti, kas lietuviui yra miela, didinga ir brangu. Toliau sekė konsulo dr. J. Žmuidzino žodis, kuriuo buvo įnešta daugiau pragedrulių mūsų tėvynės bylos ir išsivadavimo reikalu.

Konsului baigus kalbą, skelbiama pertrauka, kurios metu buvo pravestas aukų rinkimas Lietuvos laisvinimo reikalams.

Lietuvos Nepriklausomybės 45 metų sukakties minėjimą savo atsilankymu pagerbė miesto meras, federalinio ir provincijos parlamentų atstovai, Estijos ir Latvijos konsulai, o taip pat ir daugelis kitų aukštųjų svečių, kurie pasakytose kalbose linkėjo Lietuvai ir vėl ko veikliausiai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Meninę programą dalį išpildė Toronto lietuvių tautinių šokių grupė "Gintaras" vadovaujama V. Turūtos, solistė Slava Žemelytė, ir choras "Varpas" vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus.

Minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu. P. B.

PRIĖMIMAS PAS LIETUVOS KONSULĄ KANADOJE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 45 metų sukakties minėjimo proga Vasario 16 d. Lietuvos Generalinis Konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzinas ir ponė suruošė reziduojantiems Toronte diplomatinio korporariams ir aukštiesiems Kanados valdžios bei visuomenės atstovams Royal York viešbutyje priėmimą.

Priėmimo dalyvavo konsuliarinio korpo dekanas su ponė J. R. W. Wilby, JAV gen. konsulas Mr. W. Park Armstrong, Prancūzijos generalinis konsulas Mr. Guy Scalbre, Vokietijos gen. konsulo žmona Gottfried von Waldheim, Italijos gen. konsulas grafienė de Rege, Olandijos konsulas ir ponė Pieter Pel, Estijos konsulas ir ponė E. Markus, Latvijos — Mr. N. R. Bryson ir ponė, Dominikonų Respublikos konsulas ir ponė E. de Castro, Islandijos konsulas ir ponė J. R. Johnson, Costa Ricos konsulas ir ponė W. W. Parry, Lebanono konsulas ir ponė J. K. Abraham, Panamos konsulas ir ponė J. J. de Sato, Ispanijos vicekonsulas ir ponė H. F. Fishleigh, JAV konsulas ir ponė C. Larken, Vokietijos konsulas ir ponė Horst Meincke, JAV konsulas ir ponė E. Price, Toronto meras ir ponė D. Summerville.

Pažymėtina, kad be daugelio lietuvių visuomenininkų ir organizacijų atstovų, priėmimo dalyvavo lietuvių tautinių šokių grupė "Gintaras" vadovaujama V. Turūtos, solistė Slava Žemelytė, ir choras "Varpas" vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus.

Pažymėtina, kad be daugelio lietuvių visuomenininkų ir organizacijų atstovų, priėmimo dalyvavo lietuvių tautinių šokių grupė "Gintaras" vadovaujama V. Turūtos, solistė Slava Žemelytė, ir choras "Varpas" vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus.

Steponas ir Valentina Minkai

A + A

JONO CHMIELIAUSKO

vienerių metų mirties sukakties proga, š. m. kovo mėn. 2 d., 8 val. šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles, Calif., bus laikomos šv. Mišios už vėlionies sielą.

Prašome prisiminti velionį savo maldose.

Žmona, duktė, žentas ir anūkai

Mieliems STASEI, KAZIUI ir ALGIUI URBŠAIČIAMS,

STASĖS MOTINAI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

V. ir P. Jonkai

DAGMARAI JURCIENEI, MINDAUGUI PUODZIŪNUI, giminėms ir artimiesiems, mielai motinai

ERNESTINAI PUODZIŪNIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškia

Regina ir Jonas Čiuberkiai